

пояснюється тим, що студенти молодших курсів ще не володіють уміннями і навичками, необхідними для здійснення самостійної рухової активності, а також відсутністю відповідної мотивації до занять. У старшокурсників ці уміння і навички уже більш розвинуті, тому їм цікаво самостійно випробувати свої сили, тобто йде процес формування особистості. Це і є найважливішою рисою старшокурсників – здатність до самоосвіти і саморегуляції. Секційні заняття на старших курсах втрачають свою привабливість для студентів через зміну їхніх пріоритетів: більше уваги приділяється профільним дисциплінам, студенти приступають до роботи, знижується інтерес до спортивних показників.

Таким чином, з огляду на нове соціальне замовлення на сучасного фахівця, кафедри фізичного виховання мають розширювати спектр форм щодо самостійних занять студентами фізичною культурою і спортом.

ДОМІНУЮЧІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ НаУКМА 3-4-го РОКІВ НАВЧАННЯ, ЩОДО ЗАНЯТЬ У ГРУПАХ СПОРТИВНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.

Жуков В.О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Загальновизнано, що регулярні заняття фізичними вправами не тільки позитивно впливають на організм людини, але й збагачують її духовний світ, сприяють формуванню стилю життя [1].

Фізична культура у вищих навчальних закладах представлена як навчальна дисципліна і важливий компонент цілісного розвитку особистості студента, що проявляється через гармонізацію духовних і фізичних сил, стан здоров'я і фізичне вдосконалення. Однак, змушені констатувати, що після проходження обов'язкового курсу “фізичне виховання” більше 40% студентів не займаються фізичними вправами взагалі. Цей факт підтверджено і більшістю авторів [1,3]

Мета роботи – аналіз домінуючих мотивацій студентів 3-4-го років навчання, які займаються у групах спортивного вдосконалення, при цьому зважаючи на специфіку умов рейтингової оцінки і характер організації та проведення фізичного виховання у НаУКМА. В роботі було використано методи анкетування і співбесіди, проведено порівняльний аналіз результатів оцінки фізичної підготовленості студентів та загального

рейтингу за результатами сесії. Всього опитано 372 студенти за останні чотири роки. І за статистикою щорічно до груп спортивного вдосконалення записується 85-95 студентів 3-4-го р. н., що становить 7,4-8,5%% всіх студентів цих років навчання. Крім того, спортивні секції за межами Академії відвідують 25-30 студентів; займаються самостійно, консультуючись з викладачами, 20-25 студентів. Та насамперед хочемо наголосити, що **мотивація** – це не постійна величина, вона змінюється залежно від багатьох чинників середовища перебування людини. Позитивний характер середовища у значній мірі підвищує рівень мотивації і розширює її діапазон [2].

За результатами дослідження було виявлено ряд основних факторів, які формують структуру мотивації занять у групах спортивного вдосконалення. Тож домінуючим фактором є **“покращення фізичної форми”**, що становить 38,6%, і з ним студенти в першу чергу пов’язують гарний стан свого здоров’я, високий рівень працездатності, майбутній діловий імідж. Наступним за значенням фактором є **“зовнішній вигляд”** – 23,7%. При цьому у дівчат домінує бажання зменшити вагу тіла і корекція фігури, а хлопцям важливо покращити рельєф м’язів. Фактор можливості отримати **„додаткові кредити”** складає 15,4%.

Як правило, більшість з цих студентів не регулярно і без ентузіазму відвідують групи спортивного вдосконалення, де не потрібен певний рівень спеціальної технічної і фізичної підготовки. Їх головна мета – кредити, які можуть стати вирішальними при отриманні диплому. І це яскраве свідчення того, що студенти не в повній мірі розуміють значення фізичної культури і спорту для власного розвитку.

„Соціальний” фактор – 10,7%, за компонентами мотивації підрозділяється на такі складові: знайти нових друзів і розширити коло знайомих (дівчата – 43.4%, хлопці – 47.6%); досягти більшої впевненості у собі, відчутти власну значущість (дівчата – 30.1%, хлопці – 34,8%); заради компанії і симпатії (дівчата – 26.5%, хлопці – 17.6%).

Фактор **„досягнення високого спортивного результату”** характерний для 6,4% студентів і майже однаковий для хлопців і дівчат. Інші три фактори (**«наслідування»**, **«отримати задоволення»** та **«пізнавально-інформаційний»**) в сумі набрали 5,2%.

Слід зазначити, що прихильність до занять певним видом спорту на 3-4-му р. н. багато в чому залежить від особистої внутрішньої культури, рівня і характеру мотивації, а також, чи займався студент цим видом спорту на 1-2-му р. н. або до вступу в Академію. За результатами наших досліджень 84,4% студентів займались на 1-2-му р. н. і 15,6% тільки почали з 3-го р.н.. З початківців майже половина на 1-му році навчання брала участь у відборі до певної групи спортивного вдосконалення, але не пройшла контрольні тести.

Звертає на себе увагу і значна кількість студентів 3-4-го р. н.(більше 40% учасників) всіх факультетів, які беруть участь у змаганнях на першість Академії з баскетболу, волейболу, міні-футболу, плавання, шахів та ін. І головною мотивацією при цьому для більшості з них є досягнення високого спортивного результату.

Результати дослідження також показали, що студенти різних факультетів надають перевагу певним видам спорту залежно від: пріоритетних мотиваційних детермінант майбутнього ділового і професійного іміджу; негативного впливу під час навчання значної за обсягом теоретичної підготовки і психологічного напруження на стан здоров'я та бажанням його покращити.

Тенденція зростання кількості студентів у групах спортивного вдосконалення на 3-4-му р. н. порівняно з 1-2-м р. н. (відносно загальної кількості студентів на факультеті) спостерігається: на факультеті *інформатики* - з 24,4% до 29,3%; на факультеті *гуманітарних наук* - з 12,5% до 17,7%.

Знижується кількість студентів 3-4-го р. н. у групах спортивного вдосконалення на факультеті *економічних наук* - з 25,7% до 7,2%. Відносна стабільність ($\pm 1-3\%$) при цьому зберігається на факультеті *соціальних наук і соціальних технологій* – 11,5%; на факультеті *природничих наук* – 12,7%; на факультеті *правничих наук* – 18,6%.

Підводячи підсумки наших досліджень, на жаль, слід визнати, що турбота про свій фізичний стан не стала постійною потребою для більшості студентів 3-4-го р. н.. Свідоме розуміння значущості фізичної культури та спорту, як і взагалі здорового способу життя, притаманне лише кожному 4-5-му студенту.

Досить очевидно, що майбутня професійна діяльність сучасного студента визначає два головних аспекти, які потребують постійного вдосконалення і підтримки в оптимальному режимі – це рівень кваліфікації і стан здоров'я. Сучасний ринок праці при відносно рівній фаховій підготовці надає перевагу тим, хто притримується здорового способу життя, регулярно займається фізичними вправами, менше хворіє, і, відповідно, більш творчо і енергійно працює.

Література:

1. Лубышева Л.И. Социология физической культуры. Уч.пособие.-М.:Академия, 2004.
2. Уэйберг Р.С., Гоулд Д. Основы психологи спорта и физической культуры.-Киев: Олимпийская литература.-1998.
3. Физическая культура студента. Учебник /Под ред. В.И.Ильинича.- М.:Гардарики,2005.